

ISBN: 978-625-7303-98-9

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 463

Öykü

Yayın Yönetmeni
Furkan Çalışkan

Dizi Editörü
Aykut Ertuğrul

Proje Editörü
Ahmet Öz

Son Okuma
Asaf Taneri

Yayıma Hazırlayan
Murat k. Murat

Kapak Görseli
Volkan Akmeşe

Kapak
Harun Tan

Mizanpaj
Nilgün Sönmez

1. BASKI

Haziran 2021
İstanbul

Ketebe Yayınları
Sertifika No. 49619
Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212.612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
Matsis Matbaa Hizmetleri
San. ve Tic. Ltd. Şti
Sertifika No: 40421
Tevfik Bey Mah. Dr. Ali Demir Cad.
No: 51 Sefaköy Küçükçekmece /
İstanbul Tel: 212 624 21 11

Orijinal adı: Verbljuzhij Glaz

Copyright © E. Ch. Aitmatov, 1963

Türkçe Yayın Hakkı © Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş, 2021

Türkçe Çeviri Hakkı © Mehmet Özgül, Fatma Arıkan ve Serdar Arıkan, 2021

Bu kitabın yayın hakları Onk Ajans Fikir ve Sanat Eserleri A.Ş.'den devralınmıştır.

Bu eserin çeviri yayın hakkı Mehmet Özgül'ün temsilcisi Onk Ajans Fikir ve Sanat Eserleri A.Ş.'den devralınmıştır.

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

DEVE GÖZÜ

—

BAYDAMTAL
IRMAĞI'NDA

Cengiz Aytmatov

Türkçesi

Mehmet Özgül &

Fatma ve Serdar Arıkan

CENGİZ AYTMATOV

1928'de, Kırgızistan'ın Talas eyaletine bağlı Şeker köyünde doğdu. Gençliğini 2. Dünya Savaşı sonrasında zorlu atmosferinde geçiren yazar, erken yaşlardan itibaren çeşitli işlerde çalıştı. Cambul Veterinerlik Teknik Okulu'ndaki eğitimi sırasında edebiyata yöneldi. 1952 yılından itibaren yayımladığı makaleler ve kısa hikâyeler sayesinde Maksim Gorki Edebiyat Enstitüsü'ne kabul edildi ve 1958 yılında mezun oldu. Eğitimi boyunca kısa hikâyeler yayımlamaya devam etse de, esas başarısını 1958 yılında yayımlanan *Cemile* adlı romanıyla yakaladı. Söz konusu romanı izleyen yıllarda Aytmatov, önde gelen Sovyet yazarlar arasındaki yerini alarak *Literaturnaya Gazeta* ve Yazarlar Birliği gibi birçok kültürel kurumun yönetim kurulunda yer aldı. Edebi çalışmaları Lenin Ödülü ve Devlet Ödülü gibi çeşitli ödüllere layık görüldü. Kırgızistan'ın 1991 yılındaki bağımsızlığından sonraki yıllarda siyaseten aktif bir yaşam süren yazar, 10 Haziran 2008 tarihinde, Almanya'nın Nürnberg şehrinde hayata veda etti. Yüzden fazla dile çevrilen eserlerinde, mitleri ve folklorik unsurları çağının siyasi meseleleriyle sentezlemiş, modernlik ve gelecek sorunlarıyla, insan-doğa ilişkilerini yoğun bir biçimde ele almıştır.

MEHMET ÖZGÜL

1936 yılında Nevşehir, Avanos'ta doğdu. Kuleli Askeri Lisesi'nde aldığı Rusça eğitimin ardından Ankara Üniversitesi Rus Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Bir dönem Genelkurmay Başkanlığında çevirmen olarak çalışan Özgül, bu yıllarda Gazi Eğitim Enstitüsü'nde İngiliz Dili ve Edebiyatı eğitimi aldı. Yüksek lisansını Georgetown Üniversitesi'nde uygulamalı dilbilim alanında yaptı. Albay olarak emekliye ayrıldıktan sonra çevirmenlik çalışmalarına yoğunlaştı. Çehov'un bütün öykülerini 1998, bütün oyunlarını ise 2006 yılında Türkçeye çeviren Mehmet Özgül; Tolstoy, Dostoyevski, Gogol gibi klasik Rus yazarlarından yaptığı çevirilerin yanı sıra İlya Ehrenburg, Konstantin Simonov, Yevgeni Yevtuşenko, Cengiz Aytmatov, Fazıl İskender, İlf ve Petrov, Yuri Buyda, Lyudmilla Ulitskaya gibi çağdaş Sovyet ve Rus yazarlarından yaptığı çevirilerle de tanınmaktadır.

FATMA & SERDAR ARIKAN

1961 yılında İstanbul'da doğan Fatma Arıkan, 1978 yılında girdiği Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden 1982 yılında mezun oldu. Ardından SSCB/Leningrad Devlet Üniversitesi Şarkiyat Fakültesi'nde eğitim gördü.

1960 yılında İstanbul'da doğan Serdar Arıkan, 1989 yılında SSCB/Leningrad Devlet Üniversitesi Felsefe Fakültesi'nden, 2007 yılında ise İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Evli ve bir çocuk sahibi olan Fatma ve Serdar Arıkan'ın Rusçadan Türkçeye çevirdiği bilimsel ve edebi çok sayıda eser bulunmaktadır.

DEVE GÖZÜ
—
BAYDAMTAL
IRMAĞI'NDA

Deve Gözü / 7

Baydamtal Irmağı'nda / 59

DEVE GÖZÜ

Kaynaktan kovayı ancak yarıya kadar doldurabilmişim ki, bozkırdan birinin boğazını yırtarcasına bağırdığını duydum:

“Hey, bilgin! Gelirsem gözünü patlatırım ha!”

Kulak kesilerek dinledim. Adım Kemal olduğu halde, burada “bilgin” takma adını vermişlerdi bana. Tam da düşündüğüm gibi çıktı: Bozkırın ta öbür ucundaki traktör öfkeli bir sessizlik içinde benim suyla dönmemi bekliyordu. Gözümü patlatacağını söyleyen de traktör sürücüsü Abakir’di. Bu adamın işi gücü bana bağırarak, sövmekti; daha da olmadı, yumruğa dökerdi işi. İki traktöre karşılık ben bir kişiydim. Bunlara suyu, yağı, yakıtı, daha akla gelebilecek her şeyi ben arabamla yetiştirmeye çalışıyordum. Üstelik traktörler çevredeki tek kaynaktan her gün biraz daha uzaklaşıyorlardı. Yalnız kaynaktan olsa gene iyi, yakıt deposunun bulunduğu konak yerimizden de öyle. Konak yerini değiştirmeyi bir kere denedik, ama kaynaktan ayrı düşmek hiç uygun değilmiş. Gelin de siz bunu Abakir’e anlatın. “Ulan, burnunu kırarım sonra! Senin gibi